Ruzhytskyi V. A. Pedagogical technologies of cognitive activity optimization of future specialists in artistic specialties

The article substantiates the relevance of the study of the problem of using pedagogical technologies to optimize the spiritual and cognitive activity of future specialists of artistic specialties in the process of finding artistic interactions between different types of art. Optimization of the spiritual and cognitive activity of future specialists and their search activity is one of the most important tasks of the strategic direction of transformation in higher educational institutions of Ukraine in accordance with European educational standards, which serves to achieve a high level of intellectualization of the educational process. The purpose of the article is to reveal the peculiarities of the application of pedagogical technologies to optimize the spiritual and cognitive activity of future teachers of fine arts using artistic interactions. The peculiarities of application of problem-search technology, research forms of learning and algorithmic actions on the basis of establishing relationships between philosophical, general-artistic, specially artistic concepts and methods of cognition (general scientific and artistic) are highlighted. The didactic potential of dialogue technology is analyzed, practical implementation of which optimizes the search for relationships between artistic systems of various types of arts, multidimensional knowledge of the art universe. Dialogic technology is used to promote deep penetration into the spiritual world of the artistic universe, the multifaceted and holistic understanding of artistic culture through the establishment of spatio-temporal and causal relationships between artistic systems of various arts in their synchronically and dialogical plane, taking into account the interrelations between philosophical, general artistic and special artistic concepts and methods of cognition. The importance of associative technology and psychological mechanisms, the functioning of which helps to optimize the emotional-intuitive and rational-logical aspects of cognition of art, are considered. Associative technology is used to optimize both emotionally-intuitive and rational-logical processes of cognition, in particular, through the action of diverse psychological mechanisms: on the one hand, mechanisms aimed at establishing ties and relationships between individual elements of consciousness, on the other – on their bifurcation, gap, out of direct, reflexion. The simultaneous interaction of these processes determines the integrity, mobility and dynamism of the artistic space. The stages of pedagogical work on organizing group reflection on the creation of an artistic image of a work using the graphic image technique of music are determined.

Key words: *optimization of spiritual and cognitive activity, problem-searching technology, dialogue technology, associative technology, psychological mechanisms, group reflection.*

УДК [378.147:332.2]:378

Русіна Н. Г.

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ ЗЕМЛЕВПОРЯДНІЙ ОСВІТІ

Статтю присвячено актуальним проблемам модернізації та підвищення якості вищої землевпорядної освіти України в контексті європейської інтеграції. Особливу увагу приділено інноваційним методикам викладання дисциплін на землевпорядних факультетах. Проведено аналіз освітніх програм спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій». Розглянуто поняття «інновація», «інноваційні процеси», «інноваційне навчання». Надано характеристику інноваційних моделей сучасної вітчизняної вищої школи. Зазначено, що високу ефективність навчального процесу на землевпорядному факультеті вищого закладу освіти забезпечує застосування таких методів, форм і прийомів навчальної роботи: кооперативне навчання, колективно-групове навчання, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань.

Ключові слова: *інновація, інноваційні процеси, інноваційне навчання, інноваційні моделі навчання, інноваційні методи навчання, кооперативне навчання, колективно-групове навчання, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань.*

Сучасний розвиток вищої землевпорядної освіти в Україні орієнтований на мобільних, конкурентоспроможних і компетентних фахівців, що визначає загальне спрямування вітчизняної вищої школи на входження в загальноєвропейський і світовий освітній простір, гармонізацію національних і міжнародних стандартів вищої освіти в контексті Болонського процесу [1].

Стратегічні напрями модернізації освіти і науки в Україні визначаються як об'єктивними тенденціями загальносвітового розвитку, так і тісно пов'язаними внутрішньодержавними процесами. Адже вища освіта сьогодні не є виключно засобом підготовки фахівців для народного господарства. Вона стає все більш обов'язковим етапом у розвитку людини; у суспільстві створюється необхідний інтелектуальний потенціал, а відтак – передумови для впровадження науково-інформаційних технологій, переходу до інноваційної економіки [3, с. 232].

Мета статті – розкрити роль і значення інновацій, зокрема інноваційних методик викладання в сучасній вищій землевпорядній освіті, визначити найбільш ефективні методи і форми навчальної роботи на землевпорядних факультетах.

В умовах запровадження приватної власності та подальшого розвитку ринкових земельних відносин в Україні необхідний правовий та економічний механізми їх регулювання і сучасна система державного управління раціональним використанням і охороною земель, особливо сільськогосподарських. Ефективне управління земельними ресурсами та землекористуванням в умовах ринку забезпечує землеустрій і Державний земельний кадастр [12, с. 25].

Суцільна інформатизація охопила сферу кадастрово-реєстраційної діяльності, землеустрою та оцінки нерухомості. Адже в останні десятиріччя у світі відбувається надзвичайно інтенсивний розвиток нових технологій одержання інформації про просторові характеристики об'єктів на поверхні Землі, зокрема засоби дистанційного зондування, супутникової навігації, геоінформаційного моделювання, штучного інтелекту тощо. Наслідком цієї «науково-технічної революції» стають, серед іншого, разючі зміни на ринку праці, адже інженерні навички та вміння геодезистів, землевпорядників, фотограмметристів, картографів, які ще двадцять років тому могли вважатися вельми затребуваними, сьогодні досить швидко «застарівають» і втрачають актуальність. Водночас змінюється затребуваність у навичках і компетенціях працівників [9, с. 30].

Зміст фахової підготовки землевпорядника потребує постійного аналізу трендів, за якими геодезія та землеустрій розвиватимуться у найближчі десятиріччя, а також розроблення на цій основі програм підготовки та перепідготовки фахівців, які дають їм змогу надалі зберігати конкурентоспроможність на вітчизняному, європейському та глобальному ринках праці.

Землевпорядна наука і вища освіта з геодезії та землеустрою стають нерозривними складниками сучасного навчального процесу. Поглиблюється науково-теоретичний рівень професійної підготовки фахівця та водночас посилюється її практичне спрямування.

Спектр професійних знань, умінь, навичок землевпорядника сьогодні значно розширився, і йому притаманне як технічне, так і соціальне-економічне, правове й екологічне спрямування. Ґрунтовна фахова підготовка потребує вільного володіння методикою та практикою наукових досліджень із землеустрою, сучасним правовим і технічним інструментарієм (перший передбачає володіння знаннями земельного права, другий – геодезичною та комп'ютерною технікою, що використовується в діяльності галузі геодезії та землеустрою). Але головне завдання полягає в тому, щоб навчити студента-землевпорядника постійно вчитися, здобувати нові знання, сформувати навички самостійного дослідницького пошуку, виявляти творчість у вирішенні складних професійних проблем і ситуацій.

Підготовка студентів за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій» має будуватись з урахуванням соціального замовлення та бути максимально спрямованою на майбутні фахові потреби фахівця із землеустрою, формувати такий високий рівень професійної та загальної культури, фахової компетентності, який дасть змогу підтримувати високий професіоналізм у будь-якій сфері землевпорядної діяльності на рівні зростаючих вимог суспільства, професійної корпорації, споживачів професійних правничих послуг. Адже здобувачі землевпорядної освіти мають бути готові діяти в умовах значної конкуренції на ринку праці та серйозного професійного ризику (професійні помилки можуть призвести до втрати сертифіката, посади, прибутку). Окрім того, має бути готовність до здобуття нових знань в умовах швидкого розвитку галузі та економіки загалом, до постійного оновлення й удосконалення свого фахового рівня протягом усього життя. Адже у найближче десятиріччя світова економіка потребуватиме інженерних рішень, які зможуть надати лише фахівці із критичним мисленням і добрим знанням своєї справи [9].

Актуальним науково-методичним завданням у вищих навчальних закладах, що готують геодезистів і землевпорядників, стає пошук нових ефективних форм і методів вищої правової освіти: від розроблення і введення в навчальні плани нових перспективних дисциплін до впровадження інноваційних методик і форм викладання [1].

Наприклад, у навчальних програмах вищих навчальних закладів, що готують землевпорядників, перелік пропонованих студентам дисциплін (зокрема, спецкурсів і дисциплін вільного вибору) збагатився новими або оновленими за змістом дисциплінами. Серед них – «Супутникова геодезія та сферична астрономія», «ГІС і бази даних», «Інвестиційний аналіз», «Фінансово-економічна діяльність», «Автоматизовані земельно-кадастрові системи», «Кадастр населених пунктів», «Інженерна інфраструктура території», «Цифрові плани і карти», «Технології відтворення продуктивності земель», «Дистанційний моніторинг земельних ресурсів», «Електронні геодезичні прилади» та інші.

Класичні (традиційні) землевпорядні дисципліни (геодезія, землевпорядне проектування, земельний кадастр, геодезичні роботи при землеустрої, меліорація земель, ґрунтознавство з основами агрохімії, земельне право, фотограмметрія та дистанційне зондування, картографія та інші) також постійно оновлюються за змістом через динамічні зміни у чинному земельному законодавстві, постійну модернізацію геодезичного та комп'ютерного обладнання й програмного забезпечення кадастрово-реєстраційної діяльності, землеустрою та оцінки нерухомості тощо.

Перегляд змісту навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки забезпечує динамічний розвиток фахових знань, збагачення їх новими термінами і категоріями, що дає змогу висвітлювати різні аспекти та предмети досліджень, розкривати процеси, закономірності функціонування, накопичування інформації, застосування, планування, моделювання діяльності в цій сфері. Адже навчальні програми мають базуватися на передових технологіях і найкращих галузевих практиках.

Інноваційні форми викладання дисциплін заслуговують на особливу увагу, оскільки забезпечують потрібний «інноваційний клімат» у ВНЗ, сприяють розвиткові творчої активності та дослідницької ініціативи здобувачів освіти за спеціальністю «Геодезія та землеустрій», закладають основу для подальшого осмислення та розвитку професійних знань, успішного застосування набутих знань на практиці.

Поняття «інновація», хоча й побутує в інтернаціональному лексиконі вже понад сто років, актуалізувалось у науковій та освітянській сфері лише в останній чверті XX століття. І хоча поняття це може передава-

тися кількома лексемами: «новація», «інновація», «нововведення», «новотвір», «новаторство» та інші, саме термін «інновація» набув найбільшого поширення в сучасній українській науковій мові [1].

Запозичене з англійської мови слово інновація (англ. innovation від лат. innovatio – оновлення, зміна) у «Словнику іншомовних термінів» зареєстроване у значеннях: 1) нововведення, запровадження нового звичаю, правила і таке інше; 2) нова думка, ідея, реформа, процес, орієнтовані на створення, розвиток і якісне удосконалення нових видів виробів, технології, організаційних форм [10]. С. М. Морозов і Л. М. Шкарапута подають і похідний термін «інноваційний» – «який стосується інновацій»; інноваційний банк – «банк, який здійснює кредитування і фінансування інновацій у науково-технічній і організаційно-управлінській сферах» [11, с. 230].

Під інноваційними процесами в освіті розуміють процеси виникнення, розвитку та проникнення в широку практику педагогічних нововведень, оскільки інновація – це не лише створення і впровадження нововведень, але й такі зміни, які мають визначальний характер, супроводжуються змінами в різновидах діяльності, стилі мислення [6, с. 36]. Інноваційне навчання – зорієнтована на динамічні зміни в навколишньому світі навчальна діяльність, яка ґрунтується на оригінальних методиках розвитку різноманітних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей особистості [4, с. 339]. Відповідно, інновації у навчальній діяльності пов'язані з активним процесом створення, поширення нових методів і засобів (нововведень) для вирішення дидактичних завдань підготовки фахівців у гармонійному поєднанні класичних традиційних методик і результатів творчого пошуку, застосування нестандартних, прогресивних технологій, оригінальних дидактичних ідей і форм забезпечення освітнього процесу [2, с. 28].

Варто зазначити, що сучасний розвиток землеустрою спрямовує свою діяльність на реалізацію заходів щодо прогнозування, планування, організації використання та охорони земель на національному, регіональному, господарському рівнях та інші види діяльності, які приводять до досягнення певних результатів, сформованих на інноваційних засадах. Із цих позицій землеустрій являє собою потужний інноваційний економічний потенціал, оскільки кожен проект землеустрою є унікальним, спираючись на креативний спосіб мислення, винахідливість розробника такого проекту [8, с. 81].

Поняття «інноваційні методики викладання» є полікомпонентним, оскільки об'єднує всі ті нові й ефективні способи навчання (здобуття, передачі й продукування знань), які сприяють інтенсифікації та модернізації навчального процесу, розвивають творчий підхід та особистісний потенціал його учасників [1]. Інноваційний підхід в освіті визначається не через використання певної моделі, а через здатність проектувати і моделювати необхідний ВНЗ навчальний процес із використанням різних освітніх технологій [5, с. 143]. Найбільш поширені в сучасній вітчизняній вищій школі інноваційні моделі навчання представив М. М. Козяр (табл. 1).

Сучасні дослідники зазначають, що сучасний розвиток суспільства вимагає нової системи освіти – «інноваційного навчання», що сформувало б у студентів здатність до проективної детермінації майбутнього, відповідальність за нього, віру в себе й свої професійні здібності та можливість впливати на власне майбутнє.

У зв'язку із цим цілком чітко постає проблема втілення інтерактивних технологій навчання та викладання, основою яких виступає діалогове навчання, а також відбувається взаємодія викладача і студента. Науковці-педагоги виокремлюють мережу взаємодій: 1) викладач – студент; 2) студент – студент у парах (діадах) і в трійках (тріадах); 3) загальногрупова взаємодія студентів у всьому навчальному колективі, наприклад у мовній групі; 4) викладач – колектив; 5) робітництво студента «із самим собою» (також це справедливо і для викладача) [6, с. 37].

Надзвичайно високу ефективність навчального процесу на землевпорядному факультеті вищого закладу освіти забезпечує застосування таких методів, форм і прийомів навчальної роботи, як [7]:

Кооперативне навчання: найпоширенішими методами цієї групи є робота в парах під час проведення письмових опитувань, тестування, виконання завдань; синтез думок для вирішення складних проблем під час практичних занять; пошук скарбів під час проведення семінарських занять; коло ідей під час вирішення суперечливих питань. Такі методи співпраці не дають можливості студентам ухилятися від виконання завдань, сприяють розвитку навичок спілкування у групі, критично мислити, переконувати.

Колективно-групове навчання, за якого використовуються такі методи: мікрофон; мозкова атака під час вирішення проблемних завдань: аналіз ситуацій під час вивчення деяких аналітичних понять; дерево рішень під час аналізу конфліктних ситуацій; асоціативний кущ під час актуалізації або рефлексії. Ці методи допомагають студентам висловити свою думку.

Ситуативне моделювання. До цієї групи можна зарахувати імітаційні ігри-тренінги та рольові ігри.

Опрацювання дискусійних питань. Тут можна застосовувати методи: займи позицію (власна думка) та дискусія. Ці методи вчать студентів відстоювати власну думку, вести дискусію, стимулюють до розвитку критичного мислення, поглиблюють знання з обговорюваної теми.

Висновки. Отже, створення інноваційного науково-освітнього середовища у вищій школі передбачає якісне оновлення змісту і форм навчання через органічне поєднання навчальної та науково-дослідницької роботи, теорії з практикою, класичних методів викладання з інноваційними, широкої та фундаментальної підготовки фахівців із вузькопрофільною спеціалізацією, що дасть змогу забезпечити універсальність, багатоплановість, гнучкість та ефективність сучасного навчального процесу.

Таблиця 1

Інноваційні моделі сучасної вітчизняної вищої школи

Інноваційна модель	Характеристика інноваційної моделі
Контекстне навчання	Ґрунтується на інтеграції різних видів діяльності студентів: навчальної, наукової, практичної. Ключовий момент – використання поєднань різних форм організації діяльності студентів: навчальна діяльність академічного типу, навчально-професійна діяльність, квазіпрофесійна діяльність. Переваги – все це має сприяти введенню студентів у контекст майбутньої професії вже в процесі навчання у ВНЗ; створення умов, максимально наближених до умов реальної професійної діяльності.
Імітаційне навчання	У його основі лежить імітаційно-ігрове моделювання в умовах навчання процесів, що відбуваються в реальній системі. Ключовий момент – опора на використання ігрових та імітаційних форм навчання. Переваги – можливість відобразити в навчальному процесі різні види професійного контексту і формувати професійний досвід в умовах квазіпрофесійної діяльності. В імітаційному навчанні перевага віддається різноманітним практикам.
Проблемне навчання	Воно нагадує науковий пошук. Здійснюється на основі ініціювання самостійного пошуку студентом знань через проблематизацію (викладачем) навчального матеріалу. Потребує особливої організації та майстерності викладача в постановці проблемного завдання. Практично не піддається регламентації, тому краще застосовувати фрагментами, котрі необхідно вводити обґрунтовано – за умов адекватного характеру навчального матеріалу. Ключовий момент – опора на постановку і вирішення проблемного завдання. Переваги – передбачає творче засвоєння знань і способів діяльності.
Модульне навчання	Становить різновид програмованого навчання, сутність якого полягає в тому, що зміст навчального матеріалу жорстко структурується з метою його максимально повного засвоєння, супроводжуючись обов'язковими блоками вправ і контролю за кожним фрагментом. Ключовий момент – організація навчального матеріалу в найбільш стислому і зрозумілому для студента вигляді. Модулі – це автономні організаційно-методичні блоки щодо кожного фрагмента структурованого навчального матеріалу. Переваги – зміст та обсяг модулів можуть змінюватися залежно від профільної та рівневої диференціації учнів і від дидактичних цілей. Забезпечує а) обов'язкове опрацювання кожного компонента дидактичної системи; б) чітку послідовність викладу навчального матеріалу та систему оцінки й контролю засвоєних знань; в) адаптацію навчального процесу до індивідуальних можливостей і запитів учнів.
Повне засвоєння знань	Розробляється на основі ідей Дж. Керролла і Б.С. Блума про необхідність зробити фіксованими результати навчання, оптимально змінюючи при цьому параметри умов навчання залежно від здібностей учнів. Ключовий момент – викладач, спираючись на необхідність досягти повного засвоєння знань кожним, хто навчається, складає перелік конкретних результатів навчання, тести для перевірки досягнень, розробляє різні способи опрацювання навчального матеріалу для учнів із різними здібностями. Переваги – в учня є можливість вибору найоптимальніших для себе умов навчання і досягнення максимального результату.
Дистанційне навчання	Різновид (досить самостійний) заочного навчання з опорою на використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій і засобів. Ключовий момент – припускає гранично опосередковану роль викладача і самостійну роль студента у виборі індивідуального темпу навчання, кількості повторів під час використання навчальних засобів і продуктів у виборі рівня засвоєння курсу (стандартний, скорочений або поглиблений). За умови використання можливостей електронної пошти та Інтернету передбачає високий рівень інтерактивності, що відповідає вимогам сучасності. Переваги – забезпечує широкий доступ до освітніх ресурсів, незважаючи на географічну віддаленість від них.

Сучасний зміст освіти геодезистів і землевпорядників має орієнтуватися на використання інформаційних технологій, поширення інтерактивного, електронного навчання з доступом до цифрових ресурсів та інтелект-навчання для майбутнього [1; 2].

Використана література:

1. Артикуца Н. В. Інноваційні методики викладання дисциплін у вищій юридичній освіті [Електронний ресурс] / Н. В. Артикуца. – Режим доступу: http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/bitstream/123456789/2424/1/Artikutsa_Inov.pdf.
2. Бистрова Ю. В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України / Ю. В. Бистрова // Право та інноваційне суспільство. – 2015. – № 1 (4). – С. 27–33.
3. Вища освіта України і Болонський процес: навч. посіб. / Авт. колектив: М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук та ін. – Тернопіль: «Навчальна книга – Богдан», 2004. – С. 242.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. / І. М. Дичківська. – Київ: «Академвидав», 2004. – 352 с.
5. Козяр М. М. Інноваційні технології навчання в діяльності ВНЗ / М. М. Козяр // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: зб. наук. пр. / Ред. Л. Л. Товажнянський, О. Г. Романовський. – Харків: НТУ «ХПІ», 2014. – Вип. 38–39 (42–43). – С. 142–151.
6. Кошечко Н. В. Інноваційні освітні технології навчання та викладання у вищій школі / Кошечко Н. В. // Педагогіка. – 2015. – № 1 (1). – С. 35–38.
7. Кошечко Н. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. / Н. В. Кошечко. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2013. – 115 с.
8. Лазарєва О. В. Інноваційний характер розвитку сучасного землеустрою / О. В. Лазарєва // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Розділ ІІІ. Економіка та управління підприємствами. – 2018. – № 1. – С. 81–87.
9. Мартин А. Г. Вища освіта з геодезії та землеустрою: час змінювати пріоритети навчання ? / А. Г. Мартин // Землевпорядний вісник. – 2018. – № 2. – С. 30–36.
10. Словник іншомовних слів / За ред. О. С. Мельничука. – Київ, 1974.

11. Словник іншомовних слів / Уклад.: С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. – Київ: «Наук. думка», 2000. – 680 с.
12. Третяк А. М. Земельний кадастр як самостійна галузь наукового знання / А. М. Третяк, В. М. Третяк, О. Я. Панчук, О. Ф. Ковалишин, А. В. Тарнопольський //Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2018.– № 1. – С. 25–32.

References:

1. Artykutsa N. V. Innovatsiini metodyky vykladannia dystsyplin u vyshchii yurydychnii osviti [Elektronnyi resurs] / N. V. Artykutsa. – Rezhym dostupu: http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/bitstream/123456789/2424/1/Artikutsa_Inov.pdf.
2. Bystrova Yu. V. Innovatsiini metody navchannia u vyshchii shkoli Ukrainy / Yu. V. Bystrova // Pravo ta innovatsiine suspilstvo. – 2015. – № 1 (4). – P. 27–33.
3. Vyshcha osvita Ukrainy i Bolonskyi protses: navch. posib. / Avt. kolektyv: M. F. Stepko, Ya. Ya. Boliubash, V. D. Shynkaruk ta in. – Ternopil: «Navchalna knyha – Bohdan», 2004. – S. 242.
4. Dychkivska I. M. Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii: navch. posib. / I. M. Dychkivska. – Kyiv: «Akademvydav», 2004. – 352 s.
5. Koziar M. M. Innovatsiini tekhnolohii navchannia v diialnosti VNZ / M. M. Koziar // Problemy ta perspektyvy formuvannia natsionalnoi humanitarno-tekhnichnoi elity: zb. nauk. pr. / red. L. L. Tovazhnianskyi, O. H. Romanovskyi. – Kharkiv: NTU «KhPI», 2014. – Vyp. 38–39 (42–43). – S. 142–151.
6. Koshechko N. V. Innovatsiini osvitni tekhnolohii navchannia ta vykladannia u vyshchii shkoli / Koshechko N. V. // Pedahohika. – 2015. – № 1 (1). – S. 35–38.
7. Koshechko N. V. Metodyka vykladannia u vyshchii shkoli: navch. posib. / N. V. Koshechko. – Nizhyn: NDU im. M. Hoholia, 2013. – 115 s.
8. Lazarieva O. V. Innovatsiinyi kharakter rozvytku suchasnoho zemleustroiu / O. V. Lazarieva // Ekonomichnyi chasopys Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Rozdil III. Ekonomika ta upravlinnia pidpryiemstvamy. – 2018. – № 1. – S. 81–87.
9. Martyn A. H. Vyshcha osvita z heodezii ta zemleustroiu: chas zminiuvaty priorytety navchannia ? / A. H. Martyn // Zemlevporiadnyi visnyk. – 2018. – № 2. – S. 30–36.
10. Slovnyk inshomovnykh sliv / Za red. O. S. Melnychuka. – Kyiv, 1974.
11. Slovnyk inshomovnykh sliv / Uklad.: S. M. Morozov, L. M. Shkaraputa. – Kyiv: «Nauk. dumka», 2000. – 680 s.
12. Tretiak A. M. Zemelnyi kadastr yak samostiina haluz naukovoho znannia / A. M. Tretiak, V. M. Tretiak, O. Ya. Panchuk, O. F. Kovalyshyn, A. V. Tarnopolskyi // Zemleustrii, kadastr i monitorynh zemel. – 2018. – № 1. – S. 25–32.

Русина Н. Г. Инновационные методики преподавания дисциплин в высшем землеустроительном образовании

Статья посвящена актуальным проблемам модернизации и повышения качества высшего землеустроительного образования Украины в контексте европейской интеграции. Особое внимание уделено инновационным методикам преподавания дисциплин на землеустроительных факультетах. Проведен анализ образовательных программ специальности 193 «Геодезия и землеустройство». Рассмотрены понятия «инновация», «инновационные процессы», «инновационное обучение». Представлена характеристика инновационных моделей современной отечественной высшей школы. Отмечено, что высокую эффективность учебного процесса на землеустроительном факультете высшего учебного заведения обеспечивает применение таких методов, форм и приемов учебной работы: кооперативное обучение, коллективно-групповое обучение, ситуативное моделирование, обработка дискуссионных вопросов.

Ключевые слова: *инновация, инновационные процессы, инновационное обучение, инновационные модели обучения, инновационные методы обучения, кооперативное обучение, коллективно-групповое обучение, ситуативное моделирование, обработка дискуссионных вопросов.*

Rusina N. H. Innovative methods of teaching disciplines in the higher land education

The article is devoted to actual problems of modernization and improvement of the quality of higher land management education of Ukraine in the context of European integration. Particular attention is paid to innovative methods of teaching disciplines in land management departments. The analysis of educational programs of specialty 193 «Geodesy and land management» is carried out. The concept of «innovation», «innovation processes», «innovative training» is considered. The characteristic of innovative models of the modern Ukrainian high school is presented. It is noted that the high efficiency of the educational process at the land management faculty of the higher educational establishment provides the application of such methods, forms and methods of educational work: cooperative training, collective-group training, situational modeling, working out of discussion issues.

Key words: *innovation, innovative processes, innovative learning, innovative teaching models, innovative teaching methods, cooperative learning, collective-group learning, situational modeling, discussion of discussion issues.*